

ZAPISNIK

sa 115. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 17. i 23. septembra 2015. godine

Sjednica je počela u 10:10 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Veljko Zarubica, Rešid Adrović, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Strahinja Bulajić, Srđan Milić i Goran Tuponja.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Zoran Jelić, Nik Gjelošhaj, Nebojša Medojević i Milutin Đukanović.

U svojstvu predstavnika predlagača sjednici su prisustvovali: dr Vladimir Kavarić, ministar ekonomije; Miodrag Čanović, generalni direktor Direktorata za energetiku u Ministarstvu ekonomije; Nebojša Mugoša i Radmila Damjanović, savjetnici u Ministarstvu ekonomije.

Sjednicu je, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, pratila i predstavnica NVO „Institut Alternativa“, Vasilija Obradović.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. PREDLOG ZAKONA O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG GASA;
2. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI TOPOGRAFIJA POLUPROVODNIKA;
3. PREDLOG ZAKONA O ENERGETICI i
4. TEKUĆA PITANJA.

* * *

Prva tačka– PREDLOG ZAKONA O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG GASA

Nakon uvodnog obrazloženja o Predlogu zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa koje je dao dr Vladimir Kavarić, ministar ekonomije, na Odboru je vođena kratka rasprava u kojoj su učestvovali poslanici: Srahinja Bulajić i Aleksandar Damjanović.

Nakon rasprave, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se upoznao sa razlozima za donošenje Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa saopštenim u uvodnom obrazloženju predstavnika predlagača, kojima se propisuju uslovi za pristup sistemu za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog gasa, utvrđuju mjere za obezbijedenje sigurnosti snabdijevanja gasom, obezbjeđuje transparentnost tržišta električne energije i gasa kao i vrši dalje unaprijeđenje pravnog okvira u Crnoj Gori kroz usklađivanje sa direktivama i regulativama EU.

Polazeći od poglavlja IV predloga zakona kojim se uređuju uslovi za korišćenje prenosnog sistema za prekograničnu razmjenu gasa, i činjenicu da Crna Gora trenutno nema sisteme za distribuciju, članove Odbora je interesovalo ko je u Crnoj Gori operator tržišta za prekograničnu razmjenu prirodnog gasa.

Odbor je, jednoglasno, sa sedam glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Goran Tuponja.

Druga tačka - PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI TOPOGRAFIJA POLUPROVODNIKA

Nakon uvodnog obrazloženja o Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti topografija poluprovodnika koje je dao dr Vladimir Kavarić, ministar ekonomije, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se upoznao sa razlozima za donošenje izmjena i dopuna Zakona o zaštiti topografija poluprovodnika, saopštenim u uvodnom obrazloženju predstavnika predlagača, koje se vrše u cilju: usaglašavanja sa Direktivom savjeta 87/54/EEZ o pravnoj zaštiti topografija poluprovodničkih proizvoda, uvođenja principa unijskog iscrpljenja prava tj. iscrpljenja prava iz topografije poluprovodnika na teritoriji Evropske unije od dana

pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, propisivanja postupka inspekcijskog nadzora i uvođenja prekršaja za povredu topografije poluprovodnika. Takođe, predlagač je naveo da je Predlogom zakona propisana primjena odredbi Zakona o patentima za pitanja vezana za građanskopravnu zaštitu.

Odbor je, jednoglasno sa osam glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti topografija poluprovodnika.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Goran Tuponja.

Treća tačka - PREDLOG ZAKONA O ENERGETICI

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, podsjetio je članove Odbora da je Predlog zakona o energetici na dnevnom redu sjednice petog vanrednog zasijedanja koja je sazvana za 21. septembar 2015. godine. U vezi sa tim, a polazeći od činjenice da se Predlogom zakona nastoji unaprijediti zakonodavni okvir u jednoj od značajnih oblasti crnogorske ekonomije, ukazao je da je o navedenom aktu trebalo voditi raspravu u redovnoj proceduri skupštinskog zasijedanja jer se na ovaj način Odbor vremenski ograničava a time i njegov doprinos novom Zakonu.

Nakon uvodnog obrazloženja o Predlogu zakona o energetici koje je dao dr Vladimir Kavarić, ministar ekonomije, u raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Strahinja Bulajić, Filip Vuković, Goran Tuponja, Srđan Milić i Damir Šehović.

Mišljenja, stavove, ocjene i dileme koje su iznijeli poslanici koji su učestvovali u raspravi na Odboru dati su u Izvještaju o razmatranju Predloga zakona o energetici koji je sastavni dio ovog zapisnika.

Kada je u pitanju odnos države sa energetske subjektima, a u kontekstu rasprave koja je vođena na Odboru, poslanik Srđan Milić saopštio je da je od Ministarstva ekonomije zatražio da se dostave podaci o obavezama Elektroprivrede Crne Gore a.d. Nikšić (EPCG) prema državi i ukazao da je obavješten iz Ministarstva da navedeni dug iznosi 99,4 mil.€ za četiri godine, od čega je 44,9 mil.€ pretvoreno u akcijski kapital. Imajući u vidu da je preostalo 54,4 mil.€ duga, interesovalo ga je da li je EPCG isplatila svoja dugovanja, i ukoliko jeste, kada i u kojem iznosu. Takođe, podsjetio je da je Montenegro bonus a.d. Cetinje, koji je u vlasništvu države, a koji još uvijek nije izmirio svoje obaveze prema EPCG po osnovu isporučene električne energije za potrebe KAP-a, prijavio oko 12 mil. € potraživanja u stečajnoj masi KAP-a, te ga je interesovalo da li će država moći da naplati svoja potraživanja.

Nakon rasprave, a imajući u vidu unaprijed predviđene obaveze članova Odbora po osnovu angažmana u drugim radnim tijelima, dogovoreno je da se Odbor izjasni o Predlogu zakona u nastavku sjednice koji će biti blagovremeno sazvan.

Četvrta tačka – TEKUĆA PITANJA

a) Predsjednik Odbora obavijestio je članove Odbora:

- da je Centralna banka Crne Gore (CBCG) dostavila zahtjev za saglasnost za izbor međunarodno priznatog nezavisnog spoljnog revizora finansijskih izvještaja CBCG, s obzirom da je članom 76 stav 3 Zakona o CBCG definisano da Savjet CB imenuje revizora uz prethodno pribavljenu saglasnost radnog tijela Skupštine nadležnog za finansije.
  - ✓ Konstatovano je da je navedeni zahtjev dostavljen članovima Odbora preko pisarnice.
- da je Državna revizorska institucija dostavila istraživanje na temu: „Dinamika predaje nacrtu Završnog računa budžeta države i Izvještaja o reviziji Završnog računa“ .
  - ✓ Konstatovano je da je navedeni zahtjev dostavljen članovima Odbora preko pisarnice.

b) Predsjednik Odbora saopštio je članovima Odbora da je 11. septembra 2015. godine uputio dopis Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, da u skladu sa članom 14 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama dostave Izvještaj o radu sa Finansijskim izvještajem za 2014. godinu.

- ✓ Konstatovano je da je Izvještaj o radu sa Finansijskim izvještajem za 2014. godinu dostavljen Odboru 15. septembra 2015. godine. Takođe, konstatovano je da se očekuje da Regulatorna agencija za energetiku i Komisija za hartije od vrijednosti dostave izvještaje za 2014. godinu.

c) Predsjednik Odbora podsjetio je članove Odbora da je sazvana 116. sjednica za 23. septembar 2015. godine sa sljedećim dnevnim redom:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju,
2. Predlog odluke o davanju saglasnosti na Ugovor o korišćenju morskog dobra za implementaciju i izvođenje infrastrukture, sa Ugovorom o korišćenju morskog dobra za implementaciju i izvođenje infrastrukture između Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Terna Crne Gore DOO i
3. Tekuća pitanja.

* * *

Sjednica je prekinuta u 12.50 časova.

* * *

Sjednica je nastavljena 23. septembra 2015. godine u 10:10 časova.
Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Jelić, Veljko Zarubica, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Nebojša Medojević i Strahinja Bulajić.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Rešid Adrović, Nik Gjeloshaj, Milutin Đukanović, Srđan Milić i Goran Tuponja.

U svojstvu predstavnika predlagača sjednici su prisustvovali: Miodrag Čanović, generalni direktor Direktorata za energetiku u Ministarstvu ekonomije i Radmila Damjanović, savjetnici u Ministarstvu ekonomije.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Treća tačka – PREDLOG ZAKONA O ENERGETICI

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, podsjetio je da je Odbor obavio raspravu o Predlogu zakona o energetici na sjednici održanoj 17. septembra 2015. godine, kada je dogovoreno da se Odbor izjasni o navedenom Predlogu u nastavku sjednice.

Imajući u vidu stavove i mišljenja članova Odbora sa prethodno obavljene rasprave, a nakon izjašnjavanja o Predlogu zakona, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje predstavnika predlagača, ministra ekonomije, upoznao sa razlozima za donošenje novog sistemskog Zakona u oblasti energetike, koji se predlaže u cilju usaglašavanja ove oblasti sa relevantnim direktivama Evropske Unije odnosno implementiranja Trećeg energetskeg paketa EU, omogućavanja razvoja tržišta električne energije i stvaranja uslova za razvoj tržišta gasa, kao i poboljšanja ambijenta za investiranje u izgradnju energetske objekata.

Na Odboru je konstatovano da se predloženim rješenjima određuju energetske djelatnosti, uslovi i način njihovog obavljanja, sa intencijom kvalitetnijeg i sigurnijeg snabdijevanja krajnjih kupaca energijom, način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i gasa, uslovi za ostvarivanje podsticaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i energetska efikasnost u sektoru proizvodnje, prenosa i distribucije energije.

Članovi Odbora su raspravu usmjerili na sljedeće segmente: strateška dokumenta; podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije; dinamiku formiranja cijena električne energije; otkup infrastrukture za izgradnju energetske objekata; status Regulatorne agencije za energetiku (RAE); kategoriju ranjivih kupaca; razdvajanje vertikalno integrisanog subjekta i dr.

Tokom rasprave na Odboru je ukazano da rokovi definisani strateškim dokumentima na kojima se naslanja Zakon, kao što su energetska politika, strategija razvoja energetike, nacionalni akcioni plan i dr., moraju biti međusobno usklađeni, optimalni, kao i da korespondiraju sa potrebama i zahtjevima države. Odbor je pozitivnim ocijenio što se predlog strategije razvoja energetike dostavlja Komisiji za kontrolu državne pomoći radi davanja mišljenja, i u vezi sa tim ukazao na potrebu učešća Skupštine bilo kroz postupak davanja mišljenja ili kroz proceduru usvajanja strategije, s obzirom da se radi o razvojnom dokumentu koji se donosi na duži period.

U odnosu na podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i plaćanje naknada za te podsticaje, na Odboru je iskazano mišljenje da Crne Gora, umjesto podsticajnih mjera koje će građani, preko uvećanih računa za struju, plaćati privatnim firmama, mora posvetiti pažnju izgradnji državnih velikih energetskih objekata iz oblasti termo i hidroenergije, i u tom kontekstu ispitati mogućnost realizovanja državnih projekata poput Buk-Bijela, Komarnica, Morača. Potencirano je da je jedan od prioriternih projekata upravo gradnja dalekovoda između tri države, i to Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine. Ukazano je na potrebu za kvantifikacijom uticaja predloženih podsticajnih mjera.

Naime, poslanike je interesovalo da li su norme koje se odnose na podsticajne mjere definisane zbog obaveze implementiranja međunarodnih standarda, kao i da li je utvrđena obavezna dinamika podsticaja iz godine u godinu, s obzirom da su ti podsticaji značajno veći u odnosu na prethodne godine, ili država ima mogućnost da samostalno odredi navedenu dinamiku.

Članovi Odbora su posebnu pažnju posvetili cijenama električne energije, i u tom kontekstu iskazana je dilema u pogledu rješavanja postojećih problema izazvanih zbog značajnog udjela komercijalnih gubitaka koji se evidentiraju kao opravdani troškovi prilikom davanja saglasnosti o tarifama. Stoga, ukazano je na neophodnost uspostavljanja pravne sigurnosti u odnosu na podzakonske akte i metodologije koje donosi Agencija, imajući u vidu da se nalazimo u situaciji kada se iste konstantno preispituju pred Upravnim sudom.

S obzirom da je predloženo da se cijene za krajnje kupce ne mogu povećavati za više od 7% u 2017. godini i za više od 6% do kraja 2019. godine, poslanike je interesovalo kako se došlo do tih procenata, da li je namjera navedenih ograničenja da se tržište zaštiti od formiranja visokih cijena ili postoje drugi razlozi, kao i da li postoji mogućnost da se navedeni procenti smanje ispod predloženih limita.

Na Odboru je konstatovano da, u dijelu koji se odnosi na otkup infrastrukture mHE a koje su ispod deset megavati (MW) instalisane snage, postoji dvojak tretman, odnosno do jednog MW snage daju se bez postupka javnog nadmetanja, a od jednog do deset MW raspisuje se tender. U vezi sa tim, poslanike je interesovalo zbog čega se ne sprovodi postupak javnog nadmetanja u oba slučaja, da li postoje određene privilegije i ukoliko postoje kome i pod kojim uslovima su namjenjene. Takođe, pojedini članovi Odbora iskazali su dilemu u odnosu na način izdavanja energetskih dozvola, s obzirom da je predloženo da

se iste mogu pribaviti i prije izdavanja građevinskih dozvola, dok za objekte za čiju izgradnju se raspisuje tender energetska dozvola nije ni potrebna, a energetske subjekti imaju mogućnost sticanja statusa povlašćenog proizvođača čime im se obezbjeđuje zagarantovan otkup na period od 12 godina.

Odbor je konstatovao da je novim Zakonom predložena ista procedura izbora članova Odbora Regulatorne agencije za energetiku, na način da ih Skupština imenuje na predlog Vlade. Takođe, konstatovano je da po toj proceduri, već godinu i po dana, nije izvršen izbor trećeg člana Odbora Agencije. U vezi sa tim, na Odboru je bilo mišljenja da se sagleda mogućnost izbora slično procedurama koje postoje u drugim regulatornim tijelima, odnosno kroz postupak u kojem Skupština raspisuje javni konkurs i vrši izbor.

Odbor je pozitivnim ocijenio povećanje nadležnosti Agencije, ali ne i nivo odgovornosti koja je definisana novim Zakonom ukazujući da ne korespondira sa dodatnim pravima Agencije. Konstatovano je da je Predlogom zakona isključena mogućnost razrješavanja članova Odbora Agencije prije isteka mandata ukoliko se ne usvoji godišnji izvještaj o stanju energetskeg sektora, i u vezi sa tim iznijeto mišljenje da je potrebno zadržati navedenu mogućnost odnosno modifikovati važeće rješenje u slučaju ukoliko se ne usvoji finansijski izvještaj sa izvještajem o radu Agencije.

Odbor je ustanovio da je predloženim rješenjem predviđeno da Agencija višak prihoda nad rashodima od 2016. godine ne uplaćuje na račun Budžeta države, već se ta sredstva prenose na račun Agencije. Imajući u vidu da je to bila jedna od antikriznih mjera prethodnog perioda, članovi Odbora su sugerisali da Ministarstvo ekonomije ostvari komunikaciju sa Ministarstvom finansija i konsultuje se da li ima intencija da se i u narednom periodu nastavi sa navedenom mjerom, kako se ne bi došlo u situaciju da se vrlo brzo mijenja i ovaj novi Zakon sa zakonima ostalih regulatora.

Odbor je pozitivno ocijenio odredbe zakona kojima se predviđa kategorija ranjivih kupaca i koje imaju za cilj njihovu zaštitu, ali je ukazao na potrebu da se preciznije definiše iznos budžetskih sredstava potreban za namjene prema ranjivim kupcima kako bi se uporedio sa dosadašnjim naporima države u tom segmentu. U vezi sa tim, iznijeto je mišljenje da se navedeni iznos subvencija može kvantifikovati, u krajnjoj instanci, shodno prethodnom iskustvu.

Na Odboru je ustanovljeno da se predlaže da snabdjevač koji je imao status javnog snabdjevača nastavlja da snabdjeva kupce u okviru vertikalno integrisanog subjekta uz dužnost da izvrši razdvajanje računa u roku od tri mjeseca od dana stupanja zakona na snagu. S tim u vezi, iznijeto je mišljenje da su poslije pet godina predložene istovjetne odredbe kao i u važećem Zakonu, iako su prekoračeni rokovi za pravno i funkcionalno razdvajanje Elektroprivrede Crne Gore a.d. Nikšić (EPCG), kao vertikalno integrisane kompanije. Stoga, poslanike je interesovalo koje su sankcije ukoliko se ne izvrši razdvajanje u predviđenom prelaznom roku, šta će se preduzeti za regulisanje postojećeg monopola s obzirom da se, do sada, sa predloženim rješenjima to nije moglo uspjeti, kao i kada će se pojaviti novi snabdjevači na tržištu električne energije.

U odnosu na kaznene odredbe na Odboru su bila podijeljena mišljenja. S jedne strane, ukazano je da su predložene kazne i dalje na niskom nivou kada je u pitanju adekvatno kažnjavanje subjekta u slučaju neizmirenja zakonskih obaveza, imajući u vidu nedavna dešavanja iz odnosa EPCG, CGES i KAP-a, te je u tom pogledu sugerisano da se kazne povećaju ili omogući Agenciji da kreira odgovarajući model i implementira ga. S druge strane, iznijeto je mišljenje da su kazne brojne i veoma visoke, te da će destimulativno djelovati na energetske subjekte.

Imajući u vidu da je Predlog zakona dostavljen Sekretarijatu Energetske zajednice radi davanja mišljenja, na Odboru je ukazano na potrebu da se članovi Odbora, prije početka rasprave na plenarnoj sjednici, upoznaju sa navedenim mišljenjem.

Na navedeni Predlog zakona najavljeno je podnošenje amandmana.

Odbor je, sa pet glasova „za“ i tri glasa „protiv“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o energetici.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Aleksandar Damjanović.

* * *

Sjednica je završena u 10.15 časova.

* * *

Broj: 00-63-7/15-

SEKRETARKA SEKRETARIJATA ODBORA
Nađa Vukićević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović, s.r.

115. sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet,
održana 17. i 23. septembra 2015. godine

REZULTATI GLASANJA

O PREDLOZIMA AKATA			
NAZIV AKTA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
PREDLOG ZAKONA O PREKOGRANIČNOJ RAZMJENI ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRIRODNOG GASA	Aleksandar Damjanović Veljko Zarubica Rešid Adrović Damir Šehović Almer Kalač Srđan Milić Goran Tuponja	/	/

O PREDLOZIMA AKATA			
NAZIV AKTA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI TOPOGRAFIJA POLUPROVODNIKA	Aleksandar Damjanović Veljko Zarubica Rešid Adrović Damir Šehović Almer Kalač Strahinja Bulajić Srđan Milić Goran Tuponja	/	/

O PREDLOZIMA AKATA			
NAZIV AKTA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
PREDLOG ZAKONA O ENERGETICI	Zoran Jelić Veljko Zarubica Filip Vuković Damir Šehović Almer Kalač	Aleksandar Damjanović Strahinja Bulajić Nebojša Medojević	